

J E S E N I Š K I

Poština plačana v gotovini

KOVINAR

G L A S I L O O S V O B O D I L N E F R O N T E O K R A J A J E S E N I C E

Leto II.

Jesenice dne 3. decembra 1949

Štev. 49

Naročnina

Letno	din 100.—
Polletno	din 50.—
Četrtno	din 25.—
Posamezni izvod	din 2.—

Tu sem naj bi prišli naši „kritiki“ in nesramni klevetniki, da ugotove dejansko stanje

Govor predsednika vlade LRS Mihe Marinka na Javorniku

Jesenice, 30. novembra.

V torek, na praznih republike, je začela obratovati nova valjarna za debelo pločevino. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko, ki je čestital graditeljem k tej pomembni zmagi. V govoru, ki ga je imel na slavnosti, je rekel:

Tovariši kovinarji, metalurgi, delavci, mojstri in tehnični voditelji! Tovariši graditelji, dragi gostje! Današnje proslavo Dneva socialistične republike Jugoslavije proslavljamo na svojstven način, ki je lasten samo resničnim graditeljem socializma v naši deželi.

Vsi delovni kolektivi slavijo danes svoje delovne zmage. Skoraj da ni v naši deželi tovarne, rudnika, gradilišča, ki ne bi že pred tedni in meseci začel delovno tekmovanje v počastitev praznika naše socialistične republike. Danes delajo bilance in slavijo delovne zmage, proglašajo tisoče novih udarnikov in odlikujejo mnoge heroje dela. Veliko je število podjetij, ki že danes slave izpolnitev svojega letnega plana.

Potem, ko je omenil velike napore naših delovnih kolektivov za izpolnitev planskih nalog, je dejal:

Pri proslavi današnjega praznika pa je še nekaj pomembnejšega za razvoj in polet naše industrializacije. Stavila se v pogon vrsta novih velikih proizvodnih objektov. Med temi je eno najvažnejših tu — ta naša nova valjarna. Jeseniški delovni kolektiv jo ponosno postavlja v prvo vrsto med velike metalurške objekte, ki se prav tako danes dalejo v pogon, kakor so n. pr. prva 150-tonska visoka peč v Sisku, nova 40-tonska martinovka in 2 globinski peči v Zenici.

To so dejstva, že sama po sebi izredne važnosti in odločilnosti za hitro industrializacijo naše dežele, za utrditev naše neodvisnosti, za dvig gmočnega standarda našega ljudstva.

Se važneje pri teh dejstvih pa je — kako smo te zmage izvajali, kakšne ovire smo morali pri tem premagati, kakšne zlohotne nakane, najprej zahrbtnost — potem pa odkrite, smo s tem preprečili našim zagrizenim kominformovskim nasprotnikom, ki so zastavili vse svoje sile, uporabili vsa najnižkotnejša sredstva, da bi onemogočili našo industrijsko osamosvojitve.

Ce z današnjimi našimi očmi — po vseh teh težkih izkušnjah zadnjega leta in pol, ki jih imamo z njimi — pogledamo nekaj let nazaj, vidimo popolnoma jasno prave razloge, zakaj so že leta 1946. in 1947. cincali pred sklenitvijo pogodbe za nabavo peterih plavžev, za katere je prosilo naše državno vodstvo. Mi smo takrat dobrodušno verjeli v njihove izgovore na njihove lastne težave, s katerimi so odlašali z dobavo plavžev in postavljali 5 in še večletne dobavne roke, na katere mi nismo mogli čakati. Danes jasno vidimo, da so oni že takrat zahrbtno vodili politiko gospodarskega podlarnilovanja. Oni niso imeli namena, da bi kar koli dali iz svojih rok, kar bi pomagalo industrializaciji naše dežele. In tudi niso dali. V teku zadnjega leta pa so prisilili tudi druge vzhodnoevropske dežele, ki so padle v njihovo odvisnost, da preneajo dobavljanje industrijskih naprav. Mi imamo konkretne primere, kako so hoteli preprečiti našo današnjo proslavo. Do letošnjega maja so nas vleкли za pas okrog dobave načrtov in armatur za potisno peč ter specialnih elektro torjev za progo valjarne. S kako prizeno doslednostjo

gredo po tej poti, kaže še drug konkreten primer s hidrocentraro v Mostah. S svojo brutalnostjo so šli do skrajnih meja svojih možnosti, da so segli tudi po dobavah privatne firme v sovijski okupacijski coni Avstrije, ko je ta že nakladala na vagone hidroelektrične naprave, ki jih je ona izdelala po specialnih načrtih za to centralo. Samo nim se imamo zahvaliti, da v Mostah še niso začeli z montažo hidroelektričnih naprav.

Takih in podobnih primerov imamo celo vrsto v raznih krajih Jugoslavije. Toda kakor drugod po Jugoslaviji, tako ste se tudi tu lotili, da z lastnimi sredstvi in iznaddljivostjo rešujete zagato, v katero so nas pahnili kominformovski voditelji.

Tu je dokaz sposobnosti, iznajdljivosti, poguma, patriotičnega zanosa vas, naših tehničnih strokovnjakov, praktične spretosti in marljivosti naših mojstrov, monterjev, strokovnih delavcev. Skladnemu sodelovanju in delovnemu poletu celotnega graditeljskega kolektiva na Jesenicah, na samem mestu gradnje, v prolektirnici, livarni, v strojni in mehaničnih delavnicah, v Lito-stroju, v tovarni »Rade Končar« in »Franc Leskošek«, v Guštanju, Železnikih in drugih tovarn ter pri »Gradisu« — se ima naša socialistična skupnost zahvaliti za ta nov, nad vse dragocen obekt naše težke industrije.

Naša socialistična skupnost in njeno vodstvo vam zato izrekata vso zahvalo in globoko priznanje.

Zatem je med drugim rekel:

Tu sem, na lice mesta, naj bi prišli naši »kritiki« in nesramni klevetniki, da ugotove dejansko »stanje Komunistične partije Jugoslavije«. Tu bi videli našo pravo stvarnost. Tu bi spoznali revolucionarni delovni polet našega delavskega razreda. Spoznali bi učinek njihove zahrbtnosti politike klevetanja in sabotaže, ki so ga dosegli pri naši ljudski inteligenci, zlasti tehnični, ki se je z objavo famozne resolucije s podvojenim silo vrgla na rešitev ogromnih tehničnih nalog, ki so se poslej nakopile na njenih ramenih. Če je kdo izmed teh dotle še dvomil v izglede naše prihodnosti, se

VII. redno zasedanje OLO na Jesenicah:

Slehnemu državljanu je dana možnost, da aktivno sodeluje v ljudski oblasti

V soboto, 26. novembra je bilo na Jesenicah VII. redno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora Jesenicah, na katerem je imel predsednik OLO-ja tov. Voljč Ignac govor, v katerem je med drugim dejal:

Naše zasedanje se vrši v času političnih in tehničnih priprav za volitve v krajevne ljudske odbore, ki bodo 11. decembra. Zato mora tudi okrajni ljudski odbor imeti pregled nad tem, kaj so na tem področju napravili naši krajevni ljudski odbori, ker se moramo zavedati, da z volitvami nadaljujemo revolucionarno pot naših delovnih ljudi v nadaljnjem razvijanju demokratične vsebine naše ljudske oblasti, ki je zrastle v naši narodno osvobodilni borbi.

Od zadnjih volitev do danes so se izvršile velike ekonomske, kakor tudi politične preobrazbe na naši vasi in v mestih. Boj za rekonstrukcijo poljedelstva

je poslej iz užaljenega patriotičnega in stanovskega ponosa lotil dela. Narodna zavest in ljubezen do svoje rodne dežele je bila močnejša od vseh predsodkov.

In rezultati naše skupne revolucionarne aktivnosti so tu.

Ob tej vztrajnosti našega delavskega razreda, ki li zvesto stoji ob boku tako tehnična inteligenca, kakršna je naša, se bodo morali skrhati vsi saboterski napori naših kominformovskih in vseh drugih nasprotnikov. Morali se bodo razkrinkati do gola kot škodljivci človeškega napredka.

Naš primer vztrajne borbe za ustvarjanje lastne materialne podlage našemu napredku in ljudskemu blagostanju, vztrajne borbe ljubosumnega čuvanja naše neodvisnosti, jačanja naše obrambne sposobnosti za krepitev miru bo vzor in vzpodbuda tudi drugim narodom. Mi se ne bomo zapirali sami v sebe, ne bomo skrivali pred samim seboj naše zaostalosti, marveč se bomo učili vsepovsod pri drugih narodih, da njihove tehnične in civilizacijske pridobitve, ki bi mogle koristiti naši socialistični ljudski skupnosti, presadimo tudi na naša tla. S tem bomo najbolj koristili sebi in obenem dajali svoj prispevek razvoju naprednih sil v svetu.

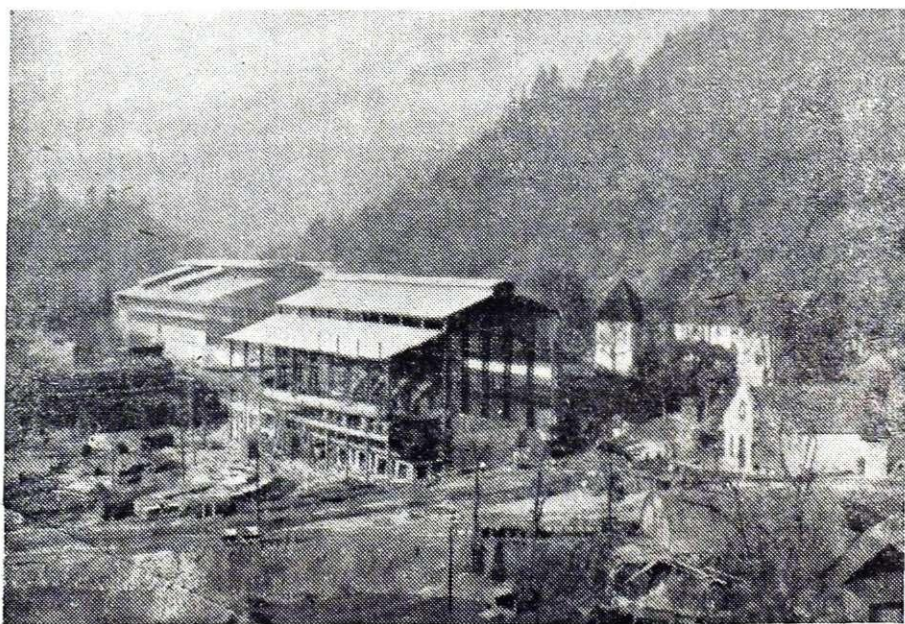
nenehno odkriva vaše špekulante, ki nujno postajajo naši razredni sovražniki, ker se njihova špekulantska prav ne more strinjati z interesi našega delovnega človeka. Naša poostrena in doslednejša politika odkupov in naša davčna politika je marsikje razgalila špekulante, ki so se tupatam skrivali celo v organih ljudske oblasti in v organih kmetijskih zadrug. Prav tako je zakon o drugi nacionalizaciji med tem časom močno posegel v gospodarstvo manjših kapitalistov, ki so do leta 1948 vendarle še imeli, čeprav omejene možnosti, izkoriščati človeka. Vse to nas opozarja, da si demokratizacije naše ljudske oblasti ne moremo zamisliti brez odločne in dosledne borbe proti ostanom buržuazije in proti vaškemu špekulantu. Te borbe pa ne bo možno ostreje izvajati, če v novoizvoljenih odborih delavci in pošteni kmetje ne bodo zastopani v veliki večini. Nekateri konkretni primeri nam kažejo, da je ljudstvo na množičnih sestankih pravilno razumelo to svojo nalogo, saj je predlaganih ogromna večina kandidatov za volitve v KLO-je iz vrst delavcev, manjših kmetov in poštenih delovne inteligence.

Novi zakon o volitvah ljudskih odborov je tako demokratičen, da ima sleherni državljan možnost aktivno sodelovati v predvolivni kampanji. Posebnost tega zakona pa je tudi v tem, da je število ljudskih odborov v posameznih krajevnih odborih mnogo večje kot do sedaj. V 426 volivnih enotah bo izvoljenih 623 odborov. Volivnih enot z enim odborom je 231, volivnih enot z dvema odboroma 193 in samo dve volivni enoti s tremi odborki. To nam dokazuje, da smo se držali principa največje demokratičnosti, kar pomeni, da ima ogromna večina kandidatov oziroma odborov svojo volivno enoto in da sta samo dve enoti s tremi odborki, čeprav zakon dopušča do 6 odborov na eno volivno enoto.

Socialni sestav predlaganih kandidatov je naslednji: delavcev je 55,53%, nameščencev 12,19%, malih kmetov 8,71% odstotkov, srednjih kmetov 9,14%, velikih kmetov 0,48%, članov KOZ 2,24%, obrtnikov 4,81% in ostalih 6,90%. Tu vidimo, da socialni sestav kandidatov povsem odgovarja socialnemu sestavu prebivalstva jeseniškega okraja. Ker je v okraju ogromna večina delavcev, imajo le-ti ne samo pravico, ampak tudi dolžnost kot najrevolucionarnejši razred, da zavzamejo odločilna mesta v organih naše ljudske oblasti.

Mislil pa, da je razmerje žena, ki jih kandidira samo 10,27%, nepravilno in dokazuje, kakšen je naš odnos do žene, ki se je med narodno osvobodilno borbo borila ramo ob ramo z moškimi, bodisi v partizanih ali pa doma kot aktivistka.

O vlogi krajevnih ljudskih odborov pri graditvi socializma bom govoril še pozneje, ko bom obravnaval konkretne primere dobrega ali slabega krajevnega ljudskega odbora pri izvajanju naše splošne gospodarske politike na vasi ali v mestu. Naloga okrajnega ljudskega odbora v celoti pa je, da se zavedamo govora sekretarja Osvobodilne fronte Slovenije tov. Mihe Marinka na III. plenarnem zasedanju Fronte v Ljubljani, ko je dejal, da naj se naša volivna kampanja odvija v poostreni borbi za dosledno izvajanje politike odkupov, odmere davkov, oziroma davčne izterjave in mobilizacije vseh razpoložljivih sredstev za čim hitrejši tempo izgradnje socializma. (Nadaljevanje na drugi strani)

Na prostoru med sedanjo valjarno; nekdanjim Colzovim gradičem in preostalimi zgradbami starega fužinarstva na Slov. Javorniku, je zrastle nova valjarna debele pločevine

Zadružni sektor je oddajo krompirja izpolnil 131,5 %, privatni pa 95,71 %

(Nadaljevanje s prve strani)

Do 10. novembra 1949 smo izpolnili plan odkupov takole: živina 84,54 %, pitani prašiči 20,28 %, mršavi prašiči 88,33 % odstotkov, mleko 91,28 %, maslo 59,42 %, sir 101,89 %, jaja 65,66 %, volna 43,91 %, seno 113,38 %, krompir 94,83 %, oljna repica 87,18 %, sončnice 102,59 %, bučnice 12,36 %, pšenica 100,18 %, rž 103,10 %, ječmen 98,29 %, oves 86,01 %.

Te številke nam kažejo, da je bil plan odkupa v vseh glavnih artiklih dobro izpolnjen. Odkup jajc, volne, masla, kar je za industrijske Jesenice zelo važno, pa bi lahko veliko boljše izvršili, če bi naša odkupna podjetja z večjo aktivnostjo in političnim prepričevanjem v pravem času odstranila nekatere težave, ki so se pojavile pri odkupih.

Pri ugotavljanju izvršenih nalog naše odkupne politike, pa istočasno opažamo, da so naši krajevni ljudski odbori in politični aktivni na terenu polagali premalo paznje pravilnemu obremenjevanju posameznih velikostnih skupin kmečkih gospodarstev. Očitno se je pokazalo, da so nekateri krajevni ljudski odbori težili v glavnem za tem, da izvršijo plan odkupa 100 %-no, ne da bi pravilno obremenjevali večje posestnike napram malim. Mi smo na vseh sestankih poudarjali, da je pri odkupu najvažnejša individualna obremenitev, ne pa celotna izpolnitev plana in brez ozira na to, kdo je plan izpolnil. S takim načinom razbijanja odkupnih planov ne ustvarjamo pravilne diferenciacije na vasi. To je sicer rezultat suhega administrativnega vodstva, izraz suhega praktizma, kar nam čestokrat dela politično škodo in po nepotrebnem vznemirjamo siromašnejše sloje kmetov na vasi.

To se je pri odkupu krompirja jasneje pokazalo kot kdikoli. Uredba o odkupu krompirja je zajela letos tudi skupino »M«, to je tudi tiste, ki imajo do 2 ha zemlje. Jasno je, da kmet, ki ima morda samo 2 ha zemlje, pa sta oba hektara orna zemlja, lahko pridela precejšnje količine krompirja in lahko, če z njim svobodno razpolaga, tudi špekulira. Zato je pravilno, da se mu po uredbi odvzamejo

viški. Vsekakor pa ni pravilno, da so nekateri krajevni ljudski odbori, kot na primer Stara Fužina in Dovie Moistrana, predpisovali malim kmetom obvezno oddajo krompirja po 10 ali 20 kg. To je najbolj nazoren primer popolnega nerazumevanja teh odborov, kaj je pravzaprav bistvo naše politike na vasi. Imamo pa spet druge primere (KLO Bohinjska Bistrica), kjer je bil splošen hektarski donos ocenjen na 6.000 kg. Revolucionaren odnos do politike odkupov v sosednjem krajevnem ljudskem odboru je sicer preprečil krajevnemu odboru v Boh. Bistrici, da bi odkupoval po tem hektarskem donosu in je potem dvignil povprečni hektarski donos na 10.000 kg. Kljub temu smatramo, da ni v skladu z dejanskim hektarskim donosom krompirja v Boh. Bistrici, če primerjamo donose v drugih krajevnih odborih, kjer je bilo povprečje 14.000 kg na 1 ha.

Če analiziramo številke, kako so bili posestniki posameznih velikostnih skupin obremenjeni na 1 ha posejane krompirja, potem ugotovimo, da so krajevni ljudski odbori vodili politiko diferenciacije na vasi, saj je VI. velikostna skupina obremenjena na 1 ha za 6.039 kg, medtem ko je prva le za 3.161 kg. Ob primerjavi na procentualno obremenitev pa vidimo, da so I., II., III. in IV. skupina razmeroma dobro obremenjena napram prejšnjim letom, da pa V. in VI. nista sorazmerno dovolj obremenjeni. To pomeni, da še vedno nismo dovolj zaostriili odnosov do kulakov.

Pri vsem tem pa je važna ugotovitev, da je zadružni sektor, ki je v jeseniškem okraju še malenkosten, obremenjen za leto 1949 za 5.200 kg na 1 ha posejane površine s krompirjem, kar je 38 % več kot privatni sektor. Kljub temu pa je zadružni sektor svojo obveznost izpolnil za 131,5 %, dočim jo je privatni sektor izpolnil le 95,71 %. To nam dokazuje, da je zadružni sektor mnogo bližje socialistični izgradnji našega gospodarstva. Če pa še upoštevamo, da so zadruga v jeseniškem okraju zelo mlade in da imajo velike težave pri svojem gospodarstvu, pa so njihovi uspehi zelo veliki.

Prihodnje leto 1950 bodo odkupi določeni na planiranih hektarskih površinah

Razdrobljenost našega kmetijstva nam močno ovira postavljanje setvenih planov. Pri realizaciji setvenih planov se najjasneje kaže, kakšen odnos imajo posamezne velikostne skupine do setvenega plana. Večje velikostne skupine so slabše izvršile plan posevkov kot manjše. Tudi so bile zatajene velike površine zemlje. Samo pri krompirju se je »zgubilo« na ta način okrog 60 ha, kar je približno 100 vagonov krompirja.

Poglejmo hektarski donos belih žit po velikostnih skupinah: Pri skupini »M« znaša 12,9 q, pri skupini od 2—3 ha zemlje 12,8 q, pri skupini od 3—5 ha 12,6 q, pri skupini 5—8 ha 13,5 q, pri skupini 8—10 ha 13,5 q, pri skupini 10—15 ha 13,8 q, pri skupini 15—20 ha 12,7 q, pri skup. nad 20 ha zemlje pa 14,4 q. Navedene številke povedo, da ima največja skupina (VI) na enem hektarju 1,5 q nižji donos od najmanjše (»M«) skupine in 2,4 q manj od srednje velikostne skupine. Vse to tudi dokazuje, da veliki kmetje ne obdelavajo svoje zemlje na intenziven način in da delovno ljudstvo od teh velikih kmečkih posestev nima posebnih koristi. Možno pa je tudi to, da so naše komisije za ocenjevanje hektarskega donosa večjim kmetom preizko odmerile donos.

Po dosedanjih podatkih je plan jesenske setve izvršen 93,49 %. Od tega je izpolnil plan državni sektor 96,8 %, zadružni 105 %, privatni pa 93,13 %. V pri-

vatnem sektorju je po velikostnih skupinah plan jesenske setve izvršen takole: skupina »M« 106 %, skupina I 98 %, skupina II 96 %, skupina III 99 %, skupina IV 91 %, skupina V 73 %, skupina VI 79 % in skupina VII 78 %. Vse povedano ponovno dokazuje, da skupine večjih kmetov slabše izpolnjujejo svoje planske obveznosti kot pa manjši kmetje.

Prav tako je plan globokega oranja, ki je bil postavljen na 1.207 ha, izvršen samo 34 %-no. Plan povečanje orne zemlje je bil postavljen na 232 ha, izvršen pa samo 21,7 %. Preoranega je bilo samo 49,71 ha novih površin. Zato je treba že danes naglasiti, da bodo v prihodnjem letu nastale velike težave pri odkupih, ki bodo določeni v odnosu na planirane planske površine in če nam bo teh planiranih planskih površin manjkalo, kot je bil primer letos, ne bomo mogli kje vzeti poljskih pridelkov. Prav na letošnjih primerih vidimo starokopitnost ali na očitno nasprotovanje nekaterih večjih posestnikov, ki nočejo svoje zemlje dovolj ter pravilno obdelovati in izkoriščati.

Mnenja sem, da bodo krajevni ljudski odbori morali še zaostriiti odnose do vaških špekulantov zaradi neizpolnjevanja planskih obveznosti, na drugi strani pa vložiti mnogo več truda za ustanavljanje novih kmetijsko obdelovalnih zadrug.

Ovčjereji naj naši KLO-ji posvetijo več pozornosti

Omenil sem že, da je odkup volne slab. Če pa upoštevamo, da je ogromno zemlje bivših vaških skupnosti sedaj last krajevnih ljudskih odborov, bi na tej zemlji, ki so jo do sedaj izkoriščali vaški špekulanti, lahko redili na tisoče in tisoče ovac in tako izpolnili plan od-

kupa volne najmanj do 300 %.

Če upoštevamo posebnost našega živinorejskega gospodarstva, ki zahteva mnogo več paznje naših ovčjereji, nam kaže število ovac, ki jih je v KOZ-ah in zadružnih ekonomijah skupno samo 165, da naše zadruga v pogledu živinoreje

Predvolivne beležke iz nekaterih krajev

Že skoro ves mesec se pripravljamo po naših krajih na volitve v krajevne ljudske odbore. Po vseh vaseh in po mestnih centrih se vršijo sestanki, na katerih postavljajo kandidate in se razgovarja o pomenu in važnosti krajevnih odborov, ki morajo povsod postati najboljše vršilci svojih dolžnosti.

V Jereki je bila udeležba s strani volivcev dobra. Po govoru o ljudski demokraciji se je vršilo živahno razpravljanje. Sklenili so, da bodo šli na volitve že v jutranjih urah. Poleg tega pa so se na sestanku pomenili tudi o gospodarskih stvareh in potrebah njihove vasi. Vaške poti so zelo razrite. Zato bo potrebno, da bo KLO Srednja vas nakazal potreben kredit za popravilo poti na Jereki. Vprašanje delovne sile pa bodo rešili s prostovoljnimi delom.

V Polju-Bohini so zadovoljni s kandidati, vendar bi morali večjo paznjo posvetiti kandidaturi žena in mladine. Na sestanku so se pomenili o predstoečih volitvah.

V Nemškem rovtu pa je sestanek pokazal nedelavnost frontovske organizacije, ki nima skoro nobenih sestankov, čeprav frontovce Raven močno zanima današnje politično in gospodarsko življenje, kar je pokazal zadnji zbor volivcev, ker so sklenili, da bodo vodili vsi na dan volitev že do 8. ure zjutraj. V tem so napovedali tudi tekmovanje vaškemu odboru OF Ravne. Sklenili so tudi, da bodo popravili vaško cesto in vaški vodnjak, zgradili pa bodo tudi bazen v gasilске svrhe.

Na Bohinjski Beli bo volišča okrasila mladina, volivne enote pa bodo tekmovale med seboj o čimprejšnji izvedbi volitev. Vendar bi pripomnili, da je bila udeležba na sestanku mnogo premajhna. Sestanka se je udeležilo samo 48 volivcev. Lahko bi se jih prav gotovo več, zlasti še, ker je potrebno, da se vsak naš volivec seznaní o novem zakonu o ljudskih odborih in da spozna vso širino demokracije, ki jo imajo pri nas krajevni ljudski odbori, ki so temelj naše ljudske oblasti, pri kateri morajo aktivno sodelovati vsi volivci. Če bodo sodelovali pri oblasti vsi volivci, bo KLO Bohinjska Bela lahko dosegal uspehe, kot jih dosegajo tam, kjer sodeluje pri krajevnih oblasti vse ljudstvo.

V Lescah se je udeležil predvolivnega zborovanja ljudski poslanec tov. Jelenc. V svojem govoru je obljubil vlogo KLO-ja. Sestanek je ugotovil premajhno povezavo med frontno organizacijo in KLO-jem. V najkrajšem času bodo morali to napako odstraniti. Premajhna pomoč je tudi s strani delavcev in nameščencev tovarne »Veriga«. Oni bi se morali prav tako zanimati za življenje in delo KLO-ja, kot se zanimajo za svoje velike delovne uspehe, ki jih dosegajo v tovarni. Vživeti bi se morali v vaše probleme in pomagati delovnim kmetom, da bi tudi ti lažje našli pot v socializem.

V Kamenjah je govoril ljudski poslanec tov. Toman. Volivci so se lahko spoznali s politično in gospodarsko situacijo ter z vsem, kar jih je zanimalo. Vendar niso na sestanku postavili nobe-

nih konkretnih sklepov, kar žal ne moremo pohvaliti. Upamo, da se bodo volitev udeležili stoddostno in izvolili tak ljudski odbor, ki bo delal v interesu lepšega življenja njihove vasi. Seveda pa bodo pri delu ljudskega odbora morali sodelovati tudi sami, ker le najširše sodelovanje z ljudskim odborom bo rodilo uspehe tudi pri njih.

V Stari Fužini so na prvem sestanku nekateri kandidati odklonili kandidaturu zaradi svojih oportunističnih razlogov. Najbrže so mislili, da brez njih ne bo šlo. Da pa gre tudi brez njih, so dokazali volivci na drugem sestanku, ko so postavili na njihovo mesto zavednejše tovaršče, ki se ne plašijo odgovornosti predstavnikov ljudske oblasti in ki bodo delali požrtvovalno v korist političnega in gospodarskega razvoja Stare Fužine.

Tudi v ostalih krajih jeseniškega okraja podobno potekajo zbiri volivcev. O teh pa bomo pisali v prihodnji številki, ki izide še pred volitvami.

Več paznje razvoju zadružnih ekonomij

Na splošno posvečajo odbori kmetijskih zadrug v jeseniškem okraju vse premalo paznje razvoju zadružnih ekonomij, ki jih imamo v Radovljici, Zgornjih Gorjah, v Ribnem in v Zasipu, zadnje čase pa sta se tem ekonomijam pridružili tudi ekonomiji v Begunjah in na Bledu.

O razvoju ekonomij v Begunjah in na Bledu ne moremo dati zaenkrat še nobene kritike, vendar opozarjamo že sedaj odbora kmetijskih zadrug, da bosta posvečala razvoju ekonomij največjo skrb. O ekonomiji v Radovljici smo pisali tudi že pred meseci. Stanje se še ni kdovekak zboljšalo, za kar je odgovoren odbor kmetijske zadruge Radovljica. Najboljša zadružna ekonomija je do sedaj v Zgornjih Gorjah, kjer se bo kmalu razvila v kmetijsko živinorejsko zadrugo.

Prav nobene brige pa ne posveča zadružni ekonomiji odbor kmetijske zadruge v Ribnem. Odbor sam se sestaja zelo neredno in to po navadi le takrat, kadar dobi zadruga kakšno pošiliko blaga, ki ga je treba razdeliti, da dobijo levji delež nekateri odborniki. Za ostale zadružne dolžnosti pa se ne brigajo dovolj, zlasti pa ne za ekonomijo, nad katero ne vodijo nobene evidence. To svojo malobrižnost bodo morali v najkrajšem času odpraviti, da ne bo delovno ljudstvo nekega dne od njih zahtevalo čistih računov.

V LETU 1950 BODO NAŠE KMETIJSKO OBDELOVALNE IN ŽIVINOREJSKE ZADRUGE POVIŠALE ŠTEVILČNO STANJE ŽIVINE

V kmetijsko-obdelovalnih in živinorejskih zadrugah delajo proizvodne plane za leto 1950. V teh proizvodnih planih je predvideno tudi plansko povečanje števila živine. Do sedaj imajo zadruga skupno 208 goved, 84 svinj in 99 ovac, v letu 1950 pa bodo imele 345 goved, 137 svinj in 850 ovac.

in zadružnikom v Stari Fužini ne bo treba trpeti pomanjkanja niti v obleki niti v prehrani.

Naš zadružni sektor moramo ekonomsko in politično podpirati zaradi tega, ker ima naš zadružni sektor pravilnejši odnos do naše ljudske oblasti. Vzemimo samo primer, da je obdelovalna zadruga na Prezrenjah oddala 34.000 kg obvezne oddaje krompirja iz 3 ha zemlje, kar je več kot en vagon na eno ha zemlje. V privatnem sektorju pa je bil donos marsikje ocenjen na manj kot 1 vagon. Prav tako je novoustanovljena zadruga v Plavškem rovtu v dveh mesecih po ustanovitvi oddala večje količine mleka kot prej vse leto.

Povedano jasno dozrije, kakšen je odnos zadružnikov do gradnje socializma in kako nepravilne je odnos privatnih špekulantov. V postrejeni borbi za izvajanje odkupov teh poljedelskih proizvodov in za svojo pomoč obdelovalnim zadrugam uparjamo vse pogoje za razvoj našega kmetijskega gospodarstva na zadružni črti.

niso pravilno usmerjene, da pozabljajo, da so živinorejske farne, prav posebno pa še ovčjereja lahko in bi tudi morala biti najmočnejši vir dohodkov naših zadrug. Tako pa je n. pr. obdelovalna zadruga v Stari Fužini napravila svoj letni paln proizvodnje za leto 1950 in predvidela povečanje števila ovac od 1 na 10. Čeprav so v bohiniškem kotu ogromni pašniki, kjer vaški kulaki pasejo svoje ovce, mi za naše delavce ne moremo dobiti ovc, mesa in ne volne.

Zakon o agrarnih skupnostih ni dal zemljo krajevnim ljudskim odborom zato, da bi jo dali v izkoriščanje kulakom, temveč zato, da s to zemljo podpiramo socialistične postojanke na vasi, to je v prid razvijanju socialistične proizvodnje, ki bo lahko močno okrepila prehrano in preskrbo našega delovnega človeka v industriji. Zato bomo morali povsod, kjer je le mogoče, preprečiti špekulantom možnost izkoriščanja te zemlje ter jo izročiti zadružnikom. Ob taki politiki naše ljudske oblasti in ob neposredni ekonomski pomoči bo zadruga v Stari Fužini lahko redila do 1000 ovac

Joža Tonejc in Gizela Beravs delata že za drugo petletko

Slika: Jože Tonejc pri delu

● tovarišu Jožu Tonejcu smo že večkrat brali. Kadar je tovarna »Veriga« slavila svoje delovne zmage, je bil Joža vedno med tistimi, ki so sprejemali najvišje delovne obveznosti. Svoje norme je stalno visoko presegal in bil je poleg Pavla Magdiča prvi, ki je pričel v našem okraju borbo za višjo storilnost dela. Tovariši pravijo o njem, da dela tako, kot da bi ne bil nikdar utrujen. Vsi ga občudujejo v njegovem delovnem poletu in že dalj časa se je govorilo, da bo najbrže prvi, ki bo dosegel svoj petletni plan. Te dni se je to res zgodilo: Tovariš Joža Tonejc dela že za drugo Titovo petletko. Mogoče bo drugo petletko izvršil še v tej petletki. O tem je tudi sam prepričan.

Tovarišu Tonejcu se je istočasno pri-

družila Gizela Beravs, ki prav tako kot Tonejc spada že med starejše delavce tovarne. Skromna je in delavna. S požrtvovalnim in upornim delom je tudi ona izpolnila svoje delovne obveznosti v prvi petletki. Gizelina zmaga je zmaga žene, ki je dokazala, da zmora zavedna žena ustvariti prav toliko kot zaveden moški. Zato bo služila za zgled vsem ženam, ki bodo vedno bolj stopale po njeni poti in dosegale prav take zmage, kot jih dosega ona.

Tovarišu Tonejcu in tovarišici Gizeli čestita vse delovno ljudstvo jeseniškega okraja, ki je ponosno, da ima v svoji sredi take delovne junake, ki se tako nesebično borijo za čimprejšnje uresničenie srečnega življenja vsega delovnega ljudstva.

„Veriga“ v Lescah je izpolnila letošnji plan

Lesce, 29. novembra.

Delovni kolektiv tovarne »Veriga«, ki je najboljši kolektiv kovinske industrije LRS, je na Dan republike slavil veliko delovno zmago. Že 26. novembra zjutraj so izpolnili letošnji proizvodni plan, dan pred Dnevom republike pa so ga izpolnili tudi po vrednosti.

Zmaga delavcev tovarne »Veriga« je plod velike delovne požrtvovalnosti, s katero so stalno dosegali in presegali dnevne naloge. V drugem polletju so pričeli tekmovati za večjo storilnost. Takih tekmovanj so imeli do sedaj osem. Zadnje je bilo v počastitev oblastne partijske konference. Takrat se je delovni kolektiv obvezal, da bo presegel dnevne obveznosti 102-odstotno, a jo je presegel celo 210,4-odstotno. Tekmovanje za višjo delovno storilnost je mnogo pripomoglo k predčasni izpolnitvi planskih nalog tretjega leta petletke.

Borba za izpolnitev plana ni bila lahka. V drugem polletju se je plan zelo povečal, ker je pričel obratovati nov vijačni oddelek. Toda kljub temu je delovni kolektiv sprejel ob priliki prejema prehodne zastave kot najboljši kolektiv kovinske stroke obveznost, da bo izpolnil svoj letni plan do 15. decembra. Kmalu za tem sta tovariša šestkratna udarnika Tonejc Jože in Pavel Magdič pričela tekmovati s svojima brigadama za večjo storilnost. V že prej požrtvovalnem kolektivu se je požrtvovalnost še povečala. Mnogo delavcev presega dnevno norme. Tako je tov. Anton Kerin presegel svojo mesečno normo v oktobru za 48 odstotkov, Janez Frelj za 57 odstotkov, Gizela Beravs za 42 odstotkov, Vinko Zupan za 25 odstotkov. Vsi ti so bili sedaj že v šesto proglašeni za udarnike. Za njimi pa presega

svoje norme še dolga vrsta ostalih delavcev, ki so prav tako pripomogli s svojim preseganjem svojih obveznosti k predčasni izpolnitvi plana.

Prav je, da zapišemo še o neki dobri lastnosti delovnega kolektiva tovarne »Veriga« v Lescah. Ta dobra lastnost je, da se ne prevzame nad doseženimi uspehi, kar se včasih rado zgodi s kolektivi, ki so bili večkrat pohvaljeni. Pohvala delovnega kolektiva »Verige« ni zanj vrtoglava hvale in slave zaradi doseženih uspehov, ampak je nova vzpodbuda k doseganju še večjih uspehov in jeklena volja, da zaradi novih delovnih zmag obdrži sloves, ki se je o njem razširil širom naše domovine.

Predčasna izpolnitev plana delavcev tovarne »Veriga« je najlepši dar domovini ob Dnevni republike. Mi vsi smo ponosni na njihove uspehe in jim iz srca čestitamo z željo, da bi še v naprej tako požrtvovalno in s tako visoko delavsko zavestjo izpolnjevali svoje dolžnosti.

ZA NOVO VALJARNO NA JAVORNIKU SO MORALI ZGRADITI TUDI NOV DALJNOVOD

Do skrainosti mehaniziran in avtomatiziran pogon nove valjarne debele pločevine je zahteval tudi zgraditev novega daljnovođa iz Zasipa na Javornik. Delavcem, ki so jim poverili zgraditev, so svojo nalogo kljub najtežjim pogojem požrtvovalno izpolnili. Ni jih ovirala niti snežna brozga in niti deževno vreme, ki je prevladovalo prve dni novembra.

Gradnja daljnovođa je bila zgrajena na tri sektorje. Delali so pod vodstvom

Na Dan republike je bila odprta nova stavba Metalurške ind. šole na Jesenicah

(vtisi)

Dan republike. S prazničnim razpoloženjem sem vstopil v mrzlo jutro. Nebo, ki že dalj časa ni bilo jasno in čisto, je bilo kot umito. Vanj so rezali ostro obrisi gora, jutranja svetloba sonca je oblikovala sneg na pobočjih Karavank in srebrila ivnate smrekove gozdove. Vse to je še povečalo praznično razpoloženje, ki mi je bilo v srcu.

Šel sem proti veliki novi stavbi metalurške industrijske šole, ki bo ta dan odprta, izročena v dar Dnevni republike. Pred šolo še ni bilo nikogar.

Z nasprotne strani je prihajalo nekaj učencev v delovnih oblekah. Razveselili so me, ker sem vedel, da mi bodo oni lahko največ povedali o šoli, ki je njihov največji ponos.

Nisem se zmotil. Šel sem z njimi v njihovo livarsko učilnico, kjer so pravkar pripravljali premog in caglie za svojo šolsko livarsko peč. Kalupi so bili postavljeni lepo po tleh. Popoldan bodo morda že vliвали vane.

Iz livarske učilnice sem šel skozi ostale učilnice. Učenec, ki me je spremljal, mi je našteval stroje. Za vsakega je vedel, kakšnemu namenu služi. Občudoval sem njegovo znanje, občudoval njegov zanos, s katerim mi je razlagal. Med nama se je spletla prijetna tovariška vez in naju ogrevala kot sonce, ki je lilo skozi visoka svetla okna in sijalo na stroje, kjer se bodo učili bodoči mojstri svojega dela.

Pomenek z mladim tovarišem ni bil dolg, ker se mi je mudilo v razstavne prostore, poleg tega pa bi rad šel na Javornik k otvoritvi nove valjarne.

Vstopil sem v razstavne prostore. Velike čašaste žare so metale električno svetlobo proti stropu. Tov. Tratnik Stane mi je prav rad povedal, koliko dela je imel s tem. Tudi tov. Tič je še vedno hodil sem in tja, gledal in popravljal, če ni bilo še vse tako, kot bi moralo biti. Pod njegovim pogledom je dobivala vsa stvar tisto obliko, katero bodo občudovali obiskovalci razstave.

Darila železarni, zastave, zastave, velike slike udarnikov - najzaslužnejših delavcev železarne, velik Titov portret je navdal človeka s čustvom, ki se je rodilo iz ljubezni do domovine, iz ljubezni do vseh tistih, ki s svojimi mislimi in rokami ustvarjajo našo lepšo bodočnost. S tem čustvom sem vstopil v prvo razstavno dvorano.

Maketa nove valjarne na Javorniku so izdelali učenci Metalurške šole, da jo bodo izročili v dar tovarišu Titu. Mali svetli valji z dvignima mizama, rotor, motorček — vse izdelano tako, kot sem gledal pred tednom na Javorniku v resnici.

tov. Mraka Alojza v treh skupinah in to na vseh treh sektorjih istočasno.

Pri postavitvi daljnovođa pa je pomagala tudi livarna, ki je vlivala vse potrebne dele, ki so jih rabili pri graditvi. Pri organizaciji dela in dostavi materiala se je odlikoval moister elektrodelačnice tov. Doviak.

VELIKE STVARI NAŠIH NOVATORJEV

Mlad fant, najbrže učenec Metalurške šole, je razkazoval nekemu starejšemu tovarišu izdelke Metalurške šole. Model plavža z vsemi deli, izdelki orodij, žica vseh vrst, cevi različnih dimenzij, stroji — vse to so izdelali učenci šole. Že v tem je človek videl, da bodo ti učenci prav taki ali pa še večji strokovnjaki raznovrstnega dela v železarni, kot so danes naši stari delavci, ki vsak dan sproti ustvarjajo nova velika čuda.

Veliko srečo sem imel, da sem v razstavnem prostoru spoznal novatorja in strokovnjaka raznih optičnih naprav tov. Pretnarja Franca. Pokazal mi je svoje iznajdbe. Na matiranem steklu velikega profilnega mikroskopa sem gledal povečavo majhnega vijaka in njegovih navojev. More pa se uporabiti tudi v biološke namene, saj sem videl prav tako na matirani plošči povečano kapllico vode, v kateri je plavalo na tisoče in tisoče malih živih bitij. Veliko pozornost vzbujala na razstavi tudi zrcalni teleskop, ki jih do sedaj sploh še nismo izdelovali v Jugoslaviji. Tovariš Pretnar je prav tako izdelal sam optikon za zvočne kinoprojektore. Kakor sam pravi, da mu je pri tem delala trd oreh le ploščica, na katero je nanešena plast srebra. Na to plast je moral namreč napraviti špranjo, ki je velika 1,5 stotinke milimetra. Da je to lahko napravil, je uporabil tudi svoj mikroskop, ki ga je izdelal sam iz kg kovine in 3 dkg svinčenega stekla. Vsakdo lahko vidi na razstavi postopek njegovega dela pri izdelavi laboratorijskega mikroskopa. Poleg vsega tega pa še razstavlja optične tehtnice in profilni mikroskop za merjenje semen, ki ga je izdelal za laboratorij agronomske fakultete. Vse te čudovite stvari je napravil tovariš Pretnar Franc sam brez kakšnih kompliciranih priprav. Večino tega je izdelal doma v kuhinji ali pa v svojem domačem »laboratoriju« — drvarnici.

Druga nova iznajdba, ki pritegne obiskovalca, je stružnica za štiri- in šestoglatno struženje in vrtnanje. Izdelal jo je tov. Gasar Mirko, ki sem ga k sreči dobil prav tako kot tov. Pretnarja na razstavnem prostoru. Gasarjeva zamisel je originalna in izdelal je stroj sam z domačim materialom razen petih ležajev, ki jih moramo zaenkrat še uvažati. Prej smo delali glave in matice za oglate vijake na reskalnem stroju. Za izdelavo ene same glave smo prej rabili pol ure. Z Gasarjevim strojem pa jo izdelamo v treh minutah.

Poleg Gasarjeve stružnice je brusilni stroj, ki ga je izdelal tov. modelni mizar Ernest Obermaler. Zanimiva je tudi maketa vagona-samoskladalca, ki jih bomo pričeli izdelovati po zamisli tov. Pikona Janeza. Ko bomo imeli take tovrstne vagone, bo lahko en sam delavec izpraznil vagon materiala v treh minutah.

Mnogo novih stvari vidimo še na razstavi. Vsakdo lahko prebere na grafikonih dvig naše produkcije od osvoboditve dalje in s tem silno rast našega življenja.

(Dali prihodnjič).

JESENIŠKI KOVINARJI PRAVIJO:

„Naj čvekajo kar hočejo ...“

Srečal sem ga v martinarni. Ikič Mehot, ki je pred dvema letoma prišel iz Bos. Novega na Jesenice. Komaj 23 let je star. Velik kot gora in močan kot Martin Krpan. Ko sem mu podal roko v pozdrav, me je stisnil tako, da sem mislil, da mi bo polomil prste. Pri tem se je široko zasmejal in pokazal vseh 32 kot marmor belih zob.

Meho dela včasih po 16, pa tudi po 24 ur skupaj. Bil je primer, ko je delal nepretrgoma 40 min in hotel še. Le s težavo so ga prepričali, da bi bilo to njegovemu zdravju škodljivo. Kljub temu je med najbržnejšimi delavci v tovarni, zelo vestno opravlja tudi funkcijo sekretarja partijske gpe, sekretarja četrtne odbora Osvobodilne fronte in vodi odbor menze, kjer hrani nad 500 delavcev.

Kadar je beseda, informbirojevskih

Bosanec Ikić Meho v jes. martinarni

klevetah, se zasmeji in pravi: »Naj čvekajo, kar hočejo, saj tega nikoli ne bodo dosegli, kar bi radi. Mi smo disciplinirani in ne zmerjamo naših nasprotnikov. Mi molčimo in delamo, kakor vemo, da je najbolj prav in z načinom, kakor nas uči naše vodstvo z maršalom Titom na čelu, ki malo govori, zato pa več misli in dela za dobrobit naše domovine in za stvar delavskega gibanja na vsem svetu.«

Če Meho pri delu naleti na težave ali zapreke, se ne jezi, ampak šaljivo kliče: »Kaj moremo mi, če Madžari nimajo moria? Fantie, korajža velja! Horuk! Naj pojejo lopate in krampi in stroji! Dajmo času čas in videli bomo, ali imajo prav tisti, ki nas zmerjajo, ali mi, ki molčimo in delamo. Videli bomo, kdo bo na koncu imel več od tega: mi ali oni? Že danes se jasno kaže naša zmaga!«

Takih kot Meho je v jeseniški železarni še mnogo. Da pa bi bilo njih število še večje, se trudi in bori partijska in

sindikalna organizacija v obratih ter tehnično vodstvo. V vseh obratih so organizirali sistem trojk, ki jih sestavljajo sekretar partijskega biroja, predsednik sindikalnega pododbora in obratovodja dotičnega obrata. Trojke dnevno rešujejo vsa vprašanja, ki so v zvezi s tekmovanjem za večjo storilnost dela po Sirotanovičevem načinu. Z organizacijo trojk se je med brigadami povečalo zanimanje za tekmovanje in so tudi že vidni uspehi.

Upravni odbor sindikalne podružnice pod predsedstvom Franca Arha, tovarniški komite KPS s Mendižovcem na čelu ter direkcija, ki jo vodi ing. Janko Torkar pa je trojka, ki pomaga obratom v njihovi borbi za plan.

— Gospod Višinski, zakaj sovietska delegacija ni glasovala za jugoslovanski načrt deklaracije o dolžnostih in pravicah držav?

— Glasovali ni zato, ker... ker... v deklaraciji niso določene pravice velikih in dolžnosti majhnih držav-

KOLEKTIVI GOZDNIH GOSPODARSTEV

so počastili I. partijsko konferenco za ljubljansko oblast

20. november 1949 sta delovna kolektiva Gozdnega gospodarstva Bled in Gozdarskega avto-podjetja na Bledu posvetila udarnišnemu delu v počastitev I. Partijske konference za ljubljansko oblast.

Se v jutranjem mraku je bilo v Avto-parku GAP-Bled na Rečici vse živo. Brnenje kamionov, ki so se odpravljali v vse smeri proti Boh. Bistrici, Radovni in Pokljuki je bilo vse močnejše. Skupine delavcev in nameščencev so se odvažale na svoja odrejena mesta, delovišča.

Marljivi vozači in mehaniki ter nameščenci GAP-a niso zaostajali za gozdnimi delavstvom in nameščenstvom; tudi v mehaničnih delavnicah so peli ves dan stroji in je nabijalo kladivo po razbeljenem železu, pojoč pesem o delu in boljši bodočnosti naših narodov.

Na deloviščih so postajali rezultati marljivega prizadevanja vidni že proti poldne, čeprav je slabo vreme, megla in dež s snegom oviralo delo na terenu.

V Boh. Bistrici so imeli najbolj različna dela. Zičnica na Jezercu je prevozila 25 kub. metrov lesa v dolino, 8 delavcev je naložilo na vagon 64 kub. metrov žagovcev, 5 delavcev pa na kamione 51 kub. metrov lesa. Tudi vprežna vozila so bila pri delu. Skupno so opravili 127 delovnih ur.

Pri G. U. Jesenice so dosegli lepe rezultate po vrednosti dela. V 132 delovnih urah je pripravilo 24 delavcev 11 kub. metrov peska, 60 kub. metrov hlobovine in založilo 11 kub. metrov lesa.

Niti Radovna ni mnogo zaostala za temi uspehi. 11 delovnih moči je v prostovoljni akciji opravilo 88 delovnih ur in naložilo 9 kamionov žagovcev, t. j. 38,86 kub. metrov ter pripravilo na nakladalno rampo 15 kub. metrov lesa. Postavili so tudi dva telefonska drogova.

Člani LMS, ki so sodelovali tudi na ostalih deloviščih, so se izkazali posebno na Rečici. Tamkaj je 36 tov. opravilo na gradnji manipulacijskega prostora z izkopom in odstranitvijo 65 kub. metrov materiala 114 delovnih ur.

Vse graje vredno je dejstvo, da ni bilo opaziti med tovariši mladinci in tovarišicami mladinkami skoraj nobene člana iz aktivna GG Bled. Ti tovariši in tovarišice bodo morali temeljito pregledati svoje vrste, da jih urede in po potrebi izločijo nezdrave pojave v njih.

Na Pokljuki pa, kamor je bila osredotočena ta nedeljska prostovoljna akcija, so mladinke na Mrzlem studencu s tov. org. sekretarko Škrakovo na čelu že zgodaj jutraj posipavale poledenelo cesto in odmetavale sneg tako, da je bila vozilom pot omogočena in lažja.

Pridne roke 31 delavcev in nameščencev GG Bled so pripravile že v dopoldanskih urah 225 kub. metrov lesa na odvozne rampe in v toku celega dne naložili v Kranjski dolini 3 kamione le-

sa, na Lepih kopiščih pa celih 11 kamionov žagovcev in celuloznega lesa v skupini izmeri 157 kub. metrov ter vrednosti 6953 dinarjev. Ta skupina je delala — kakor tudi druge — v dežju nepretrgoma v trdo noč. Saj je bil poslednji kamion naložen — po zaslugi komunistov — izključno od nameščencev GG Bled ob 20. uri. Število delovnih ur te skupine je 177.

Prav ta akcija je ponovno pokazala, koliko moči in delovnega poleta je v omenjenih delovnih kolektivih. Prav ta akcija bo vodila še v naprej in dajala zglede v bodoče.

Tako je delavstvo in nameščenstvo GG Bled in GAP Bled s 162 udeleženci, ki so opravili 988 prostovoljnih delovnih ur v skupni vrednosti 25.143 dinarjev, dostojno pozdravilo I. Partijsko konferenco za ljubljansko oblast in s tem ponovno dokazalo svoj prezir do obrekovalcev naše domovine ter svojo predanost in veliko ljubezen do Partije. Tita!

boč.

OBJAVE

KONTROLA POPISA STANOVANJ

Istočasno s popisom zgradb in stanovanj se bo vršila kontrola popisa stanovanj. Ta kontrola ima namen kontrolirati delo popisovalcev in točnost podatkov, kakor so dobljeni s popisom. Zato bodo gotova stanovanja dvakrat popisana. Kontrolo bodo vršili posebej zato določeni kontrolorji. Kontrolirano bo vsako 10 stanovanje po vrstnem redu popisnih okolišev in je zato predpisan poseben številčni red stanovanj, zato naj nikdo ne ugiba, zakaj je ravno njegovo stanovanje določeno za ta ponovni pregled.

RAZPIS

Pri sindikalnem gledališču na Jesenicah bo osnovana dramatska šola. Pro-

Zgubljeno. Na poti do Titovega doma na Jesenicah (ali v veži Titovega doma) sem 28. novembra zvečer zgubila črno usneno damsko rokavico. Poštenega naiditelja prosim, da jo proti nagradi odda na uredništvu »Kovinarja«.

Aktovko in oficirsko bluzo, ukradeno pred Narodno banko, naj dotični vrne na podružnico Slov. Poročevalca na Jesenicah.

Osebo, ki je 29. novembra odnesla iz male dvorane Fizičnega doma na Jesenicah nov temnosiv zimski plašč, naprošam, da ga vrne proti nagradi. —

Šega, Jesenice, Gosposv. c. 41.

Naiditelju denarnice z dokumenti tov. Kokali Jožetu, gojencu Metalurške šole na Jesenicah, se najtopleje zahvaljujem za njegovo plemenitost in poštenost. —

Toman Tončka, Jesenice.

V Stari Fužini so obračunali z omahljivci in razdirači naše enotnosti

Kakor v vseh krajevnih ljudskih odborih, so tudi v Stari Fužini pravočasno pričeli s pripravami za volitve, ki bodo 11. decembra. Zakaj pa so v Stari Fužini bili zadnji, ki so vložili po kandidatih in predlagateljih podpisane liste, hočem v tem dopisu natančno razložiti, kdo je glavni krivec. Stvar je precej zanimiva.

Na aktivu Fronte, kjer so bile zastopane vse množične organizacije, so s pomočjo partijske organizacije sestavili kandidatno listo v glavnem iz najboljših ljudi iz Stare Fužine in iz Studora. Takoj po aktivu je bilo treba pričeti s podpisovanjem kandidatnih list, ker bi morali biti podpisi zbrani še pred množičnim sestankom, na katerem bi se končno vsi člani Fronte izjavili za ali proti, odnosno predlagali morebitne spremembe. Tu pa se je zgodilo nekaj nepričakovane: »Najzavednejši« frontovci Jože Ceklin, Anton Šest in Janko Urh niso hoteli podpisati kandidatnih list in so s tem zapeljali še nadaljnjih

34 kandidatov, da so odklonili podpis.

Prišel je množični sestanek. Kandidatne liste še nepopolne in položaj neizpremenjen. Prvi del sestanka, kjer so se pomenili o važnosti volitev, o notranjem in zunanepolitičnem položaju, je potekel še kar zadovoljivo. Ko pa so prišli na razpravo o predloženi kandidatni listi, so zopet »najzavednejši« nastopili kot razbijači množičnega sestanka in so z izgovori o preobremenjenosti in nesposobnosti potegnili za seboj še ostale kandidate, ki so pričeli dajati nesmiselne in naravnost otroške izjave. Predvolivni množični sestanek je do golega razgalil nekatere »najzavednejše« v Stari Fužini. Zdaj se je pojasnilo, zakaj v Stari Fužini in v Studorju disciplina Frontovcev tuptam močno zašepa. Če imajo funkcijonariji tako slab odnos do množic in do njegove borbe za socializem, drugače tudi biti ne more.

Ker sta Ceklin Jože in Šest Anton končno podpisala, jima je ljudstvo zaenkrat oprostilo. Urha Janka pa, ki je podpis neupravičeno trdovratno odklanjal, pa so na množičnem sestanku javno izključili iz Osvobodilne Fronte.

Mislimo pa, da bi morala biti disciplinsko kaznovana tudi Ceklin Jože in Šest Anton, saj sta onadva glavna krivca, ki sta zavlačevala podpis in vložitev kandidatne liste. Poleg Urh Jankota so izključili iz frontne organizacije še Žmitek Martina, Gašperin Franciško in Cerkovnik Joža. Zelo sramotna je izključitev zlasti Cerkovnik Jožeta, ki je bil svoječasno sekretar OF.

Primer iz Stare Fužine, kot smo ga opisali, pa samo krepí in utrjuje našo frontno organizacijo, ki hoče imeti v svojih vrstah le delovne, vztrajne in neomahljive borce, ki ne klonijo pred zaprekami niti v najtežjih primerih. Izključitev iz frontne organizacije je najhujša kazenska, ki bo doletela vse omahljivce, dezertarje in nasprotnike naše socialistične graditve. Ljudi, ki si zaradi strahopetnosti ne upajo korakati na čelu množic, ne Fronta, še manj pa naša glavna Partija.

Primer iz Stare Fužine naj bo istočasno resen opomin vsem, ki bi še hoteli razbiti enotnost volje naših delovnih ljudi, ki si brez tuje pomoči ustvarjajo boljše življenje na svoji in svobodni zemlji.

ZAHVALA

»Iskrena zahvala vsem, ki ste ob nepričakovani izgubi našega ljubljenelega Ivana Rozmana z nami sočustvovali, za v tako obilnem številu spremili do preranega groba in mu poklonili cvetja. Posebno zahvalo smo dolžni Železniškemu sindikatu, Gasilski četi za nudeno pomoč, govornikom in pevcem Bohinjska Bistrica.

Mama, žena z otroci, brat in sestra in ostali sorodniki.

Končar Marija, Slov. Javornik.

Prispevek mladine za svobodo

(Ob 30 letnici SKOJ-a)

(Nadaljevanje iz štev. 47-48)

Po terenu so se poleg grup SKOJ-a ustanavljali tudi mladinski aktiv. Tako je bila že leta 1942 ustanovljena mladinska organizacija v Javornškem rovtu, Jesenicah, Planini-Sv. Križ in Plavškem rovtu. Nezdovoljivo je v prvih dneh potekal razvoj organizacije v samem mestu Jesenice, saj se je pozivu partizanov za mobilizacijo odzvalo z Jesenic zelo malo mladine. To dokazuje, da je mladina iz okolice Jesenice premalo delala z mladino v centru in je ni politično vzgajala. Da pa je ostala mladina pravilno razumela poziv za mobilizacijo, dokazuje to, da je že v jeseni leta 1942 odšlo v partizane iz teritorija Žirovnice 22 mladincev, iz Bohinja pa 66 mladine. Iz Jesenic se je mobilizaciji odzvalo samo 9 mladincev. Iz ostalih predelov okraja je odšlo v partizane okrog 100 mladincev in mladink, ki pa niso vsi člani SKOJ-a.

Z letom 1943 pa je organizacija v vseh

predelih jeseniškega okraja zadobila ogromen razmah. Formiranih je bilo več novih skojevskih grup, poleg tega pa tudi okrožni komite SKOJ-a za jeseniško okrožje. Okrajni komiteji SKOJ-a so obstojali na področju Bohinja, Jesenic, Kranjske gora—Dovje, Žirovnice—Radovljica, Ribno in Gorje—Bled.

Delo komitejev je bilo zelo težko, saj so bili člani povečini v ilegali in se niso mogli redno sestajati. Na teren so lahko odhajali samo legalci, dočim je bilo tovarišem, ki so delali v ilegali, zaradi močne kontrole in špionaže sovražnika, delo v osnovnih organizacijah zelo oteženo. Mrtvilo v delu organizacije je vladalo zlasti na Jesenicah. To pa zaradi tega, ker je sekretarka OK SKOJ-a Jesenice prišla pod vpliv plavogardijske Trojarije. Na Jesenicah ni bilo med mladino oz. člani SKOJ-a niti političnega dela, saj je na področju vsega mesta obstojala samo ena grupa SKOJ-a. V glavnem so trosili letake. Mladina na tem področju je bila pozitivna, ni pa imela človeka, ki bi jo pravilno usmerjal in uvažal v delo.

Številčno stanje organizacije se je od

leta 1942 zelo dvignilo. Od prejšnjih 123 članov je štela skojevska organizacija leta 1943 že preko 320 članov, ki so se vključili v najrazličnejše akcije, predvsem sabotažnega značaja. Delo organizacije v tem času je bilo v glavnem zbiranje hrane, orožja, municije ter raznašanje razne literature. Poleg tega so bile dnevne sabotaže na železnica, telefonskih napravah in slično. Zelo lep primer dokazujeta dva skojevca iz Lesc, ki sta Nemcem iz transporta vzela dva puškomitraljeza s 500 naboji. Člani SKOJ-a in mladinci so na Bledu v raznih kopališčih in hotelih Nemcem in njihovim domačim izdajalcem zaplenili okrog 30 pištoli. Tudi v Bohinju so bile akcije proti okupatorju vedno pogostejše. Le redke čase je funkcionirala telefonska zveza in podobno. Mladina iz vseh vasi v Bohinju je nabrala za našo vojsko mnogo hrane in municije. Pri zaplenbi okupatorjevega orožja so se posebno izkazali člani SKOJ-a v Bohinjski Bistrici, zlasti še Janko Voivoda in Joža Žvan. Tudi v Kropi in okolici je bila organizacija precej trdna in je nudila partizanom veliko pomoč. Izkazali

so se zlasti v pomoči partizanskim kurirjem pri prenašanju pošte in poročil preko Save. Slabše pa je bilo delo organizacije v gornjesavski dolini, kjer komite SKOJ-a ni bil povezan z mladino, kar je bil glavni vzrok nedelavnosti. Zaradi tega je bil za mesto Jesenice in za gornjesavsko dolino postavljen enotni komite SKOJ-a.

Leta 1944 se je organizacija začela hitro omasovljati in je dosegala velike uspehe. Skojevske grupe so bile ustanovljene že v celotnem okraju. Pričelo se je tudi že formiranje zveze slovenske mladine. To leto je zelo pomembno v zgodovini SKOJ-a v jeseniškem okraju. Mnogo članov je že odšlo v partizanske vrste, tako da so na terenu ostali le še mlajši člani, ki pa so bili vseeno zelo delavni.

Okupator je pričel množičnim izseljevanjem. Pri tem je bila zelo prizadeta tudi naša mladina, saj je bilo 286 mladincev in mladink iz jeseniškega okraja izseljenih v najrazličnejše kraje Nemčije.

Dalje prihodnjič)